

sebno ovadbo, o katerej se je potem obravnavalo. Proti zakonu se je obsodil obtoženec B vnovič.

B se sicer ni pritožil proti tej novejši sodbi, pač pa bi bilo upravičeno vzrok vložiti ničnostno pritožbo v obrambo zakona.

Dr. Stepanič.

O razumljivosti, ki je zahtevamo od slovenskih pravnikov.

(Konec.)

246. Pri tem obrazcu sem si pri prvem čitanju zapisal opazko: »niti slovensko mišljeno, niti slovensko povedano«. Ta opazka velja (morebiti še bolj glede na kak drug obrazec) tudi za vsak slučaj, kedar hočemo slovenski pravniki slovensko pisati. Ne želim »ad oculos« kazati, kako prav da sem imel, ko sem to opazko napisal, ker zdelo bi se morebiti nekako prerezko; ali vendar je le prav, če slovenskim pravnikom odsvetujem, da bi, kedar slovensko pišejo, nemško mislili in se slovenskimi besedami v nemškem slogu pisali.

V tem obrazcu mej drugim

g. A. Levec piše:

Z odlokom z dné... št... se je v navedeni pravdi narok, da se dogovorita stranki o veščakih, ki naj bi se imenovala za izvršitev s tukajšnjo medsodbo z dné... št... dopuščene dokaza z veščaki, katerega je nastopil tožitelj, določil na danes.

Premené le slog,

bi jaz bolj razumljivo pisal:

Z odlokom z dné... št... se je v navedeni pravdi za danes določil narok, da se dogovorita stranki o veščakih (bolje o izvedencih), ki naj bi se imenovala za izvršitev dokaza z veščaki, ki je bil dopuščen s tukajšnjo medsodbo z dné... št... in katerega je nastopil tožitelj.

249. Izraz »ogledni zapisnik« mi ne ugaja iz uzrokov navedenih k obrazcu 158. Priporočal bi, naj se reče: zapisnik ob ogledu. Tudi izraz »izvid« ni pravi izraz, ker »izvid« (Aussehen) je neslovenskega duha in tudi »razvid« se mi tu ne zdi pravi zaslov. Zaslov: ogled bi se dal za Slovence rabiti, pa še ta bi ne izrekel, kolikor Italijan (gotovo, da po latinskem) izreče z: viso e re-perto. Bati se moramo Slovenci med svoje izraze jemati nam barske zaslove in rêkla, ki niso »in re« ne tič ne miš, in za vse prihodnje čase kažejo, kakega duhá otroci so bili Slovenci koncem 19. véka, kakor še zdaj kaže Nemcem njih Juristen-Deutsch, da njih

pravniki, če niso »schlechte Christen« so izvéstno »schlechte Linguisten«.

Za »Gutachten« bi rekel: sodba izvédenecv ne pa: »mnenje«, ker sodba, do kamor séga, napravi odgovornega tega, kdor jo izreče, in omogoči, da sodnik, prav tako, kakor se godi glede izpovedeb prič, na podlagi sodbe izvedencev z mirno vestjo razsodi; če bi pa izvedenec le »ménil«, bi sodnik sam, ki ni izvedenec, moral soditi kot izvédenec in razsoditi kot sodnik, kar bi bil opravičen uzrok pobijati dotično razsodbo celo zaradi ničnosti.

250. Tukaj se mi zdi primérno priporočati, da bi se za arhiv reklo: pismarnica, kar bi se popolnoma slagalo s tem, kar sem že k obrazu 188. oménil.

253. Jaz bi nemški izraz »Haupteid«, izraz, ki je tudi od Nemcev le svojevoljno za porabo izbran in v sebi nima primérne zaznamovalne moči, v slovensko ne preslovil z besedama: »glavna priséga«, ampak bi posnemal latinski izraz juramentum litis decisivum ali pa še raje italijanski krajši izraz giuramento decisorio, in bi rekel (po dr. Lavriču): razsodna priséga

Executive Einantwortung = »eksekutivna prisodba« (obrazec, o katerem govorim,) ali pa »eksekutivno prisojilo«, »prisojilni dekret« (dr. Lavrič)? Jaz mislim, da v pravnem jeziku morata biti sodba in razsodba za Urtheil eksklusivna zaslova, ker najširjega poména, s katerim se označuje rezultat sodnikovskega delovanja, in tudi mislim, da tukaj je treba ločiti sodnijsko pismo od blagá, ki se prisodi, in prvo bi jaz imenoval: (prisodilni odlok (dekret), (vender pa ne »prisojilni odlok« ker žival se prisoji (prisvoji), kadar se komu privadi,) nikoli pa bi tega pisma in djanja ne imenoval »prisodba«, — drugo (blago, ki se prisodi) pa bi imenoval prisodilo. Tako bi jaz ta zaslova ločil, ker odlok in dekret se navadno imenuje pismo, v katerem se nahaja to, kar sodnik odločuje, — živilo (Nahrungsmittel), odpravilo (Abfertigungssumme), priženilo (durch die Heirath zugekommener Betrag) i. t. d. pa velikokrat (če tudi ne vselej!) pomenja kako množino, kak znesek ali pa kako materijalno, tudi moralno dobro (materielles, auch moralisches Gut) nikoli pa ne pomenja djanja (katerega bi v našem slučaju s prisoditev zaslovil) ali pa pisma.

Dalje bi jaz mésto percentuvalne pristojbine rekel: odstotna pristojbina, bi ne »storil glavne prisége«, pa bi prisegel razsodno, zanikalno, trdilno, bi rekel: priséžem trdilno priségo in bi koncem razsodbe, ki se nahaja v tem obrazcu, bolj slovensko rekel:

Toženki se tedaj nalaga, da v 3 dnevih potem, ko zadobi ta razsodba pravno moč, gotovo nastopi priségo, ali pa jo zavrne tožitelju, in če tega ne stori, bi se smatralo, da jo je molče zavrnila; — tožitelj pa mora v daljnih 3 dnevih nastopiti priségo, ki se mu je zavrnila in jo dnè, ki se za prisego določi, tudi priseči, ker drugače bi veljalo kot resnično prav nasprotno tega, kar bi imel priseči, in bi se toraj tožba odvrnila.

Razlogi (nagibi po dr. Lavriču) k razsodbi (str. 127) so v popolnoma nemškem slogu pisani in še izvéden pravnik, če tudi nemško in slovensko dobro zna, bo težko razumel take razloge, če pa slovensko dobro zná in nemškega ne zná, ne bo razumel tu rabljenega jezika. Predlagam pri tej priliki le: naj se preslavlja bona fides z: dobra vést, mala fides z: slaba vést, naj se nemški Bestimmung, Anordnung i. t. d. ne preslavlja v slovensko z: »določilom« ampak z: določba, in naj se mesto »zvršitelj« raji reče: izvršitelj.

259. »izrékati sodbo« ni nikakor primérno réklo v civilnih pravadah za: razsojevati; izrekati sodbo bi bilo réklo, ki bi prav preslavljal nemško réklo: das Urtheil sprechen po dovršenem kazenskem ravnanji.

260. »Priséžni zapisnik« mi ne ugaja iz razlogov, katere sem povédal že pri obrazcih 158, 249. Priporočal bi pa, naj se reče: zapisnik s priseženo priségo (ker ta zápisnik hrani rés priseženo priségo sámó, kar priča lastnoročni podpis onega, ki je priségel), ali pa eliptično réklo: zapisnik (ki dokazuje resnico), da se je prisega priségla, in (ne tako natančno): zapisnik o priséženi priségi.

Konečno jaz omenjam, da največja zavora razvoju našega pravnega jezika je primanklej pri nas obče priznanih

stalnih pravnih zaslovov, kar napravlja zlo, da se v nas večidel more jezikoslovno pravilno in tudi gladko govoriti in pisati, govorno in pisano pa se prav po redkem lahko tudi razume kar je prav nevšečno, okorno in kvarno in skoraj tako nadležno,, da bi človek skoraj raje pogrésal malo pravilnosti v prospéh stalnosti, da ne bi mogel vsak pravnik zase reči: Drugi rabijo druge izraze, jaz pa se izražam po svoje«. Skoraj bi pri teh mislih zagomel: Quos ego! — a tudi sam se moram včasih tolažiti in zagovarjati z besedama: errando discimus!

Dr. Fr. Oblak.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Ako stranka podpiše pred pričami besedilo prisege, izrekajoč, da hoče to prisego storiti, smatrati je to za slučaj smrti strankine za enakoveljavno s ponuditvijo prisege v „species facti.“

(Kasacijska odločba)

Z razsodbo z dne 28. decembra 1891, št. 10.391 razsodilo je c. kr. deželno sodišče v Lj. v pravnej zadevi A. D.-a po dru. A. M-u proti I. K-u po dru. I. T.-u zaradi prostosti lastnine od služnosti vodovoda s pr., da se tožbenej zahtevi ugodi le za slučaj, ako tožitelj dožene dokaz po nekej glavnej, v tožbi tožencu zavračno naloženej prisegi. Zoper to sodbo vložil je toženec brezuspešno apelacijo, a pendente appellatione umrl je tožitelj A. D., toženec pa je potem, ko je II. instanca zavrgla njegovo apelacijo, prisego molčé zavrnil. Vsled tega nastopil je prisego pravočasno za umršega tožitelja in deferenta A. D.-a njegov zastopnik dr. A. M. ter, priloživši prošnji prisežno besedilo podkrižano od zamršega tožitelja svojeróčno in v pričo zastopnika in dveh drugih sopodpisanih svedokov zahteval, da naj se spozna glavna prisega, katero je bil delat molčé zavrnil, potrtilno storjeno po tožitelji in deferentu A. D.-u.

C. kr. deželno sodišče v Lj. je to zahtevo zavrnilo ter z odlokom z dne 3. septembra 1892, št. 7912 izreklo, da se prisega, katero je nastopil dr. A. M. v imenu zamršega A. D.-a, ne